

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Szülők és gyerekek akadályversenye a felekezeti iskolai oktatásért

A gyerekekről látott megint napvilágot egy miniszteri rendelet. A jövő társadalom kis ember-jelöltjeiről, akiknek még fogalmuk sincs arról, hogy mi az élet, mi a társadalom és mi a politika. — Nagyon sokszor kíváncsian és értelmetlenül hallgatják a felnőttek zavaros és kusza beszédeit és valószínűleg nagyon rossz véleményük lehet rólunk, akik kicsinyes kérdésekben torzalkodunk, nem félünk meg egymástól, veszekedünk, panaszkodunk, parancsolunk és engedelmeskedünk.

A gyerekekről van szó, a mi legfőbb és legdrágább kincsünk, akiket úgy látszik nem akart megkímélni a sors. Egészen különös halálos járványos betegség pusztít közöttük, mintha csak ez is azért történne, hogy már élet kezdetén megismerkedjenek azokkal a súlyos gyötrelmekkel és végtelen szenvedésekkel, amelyet a jövő tartogat számukra.

A gyerekekről a miniszterium sem felejtkezék el. Nem arról van szó, hogy az állam minden tekintélyével és a társadalom hatalmas erővel arra törekedjenek, hogy legalább a gyermekek számára legyen napfényes az élet, legyen zavartalan az öröm és legyen tökéletes a boldogság. Eppen ellenkezőleg: A gyermekek belekerülnek a politikai légkörébe. A gyermekeket arra kényszeríti a miniszter, hogy az iskolai év kezdetén a beiratkozás, az ácsorgás, a várakozás gyötrelmeivel ismerkedjenek meg.

A tanköteles hét esztendő gyermek nem teheti meg azt, hogy egyszerűen elmenjen abba az iskolába, ahova szülei szánták. — Minden gyermek elsősorban az állami iskolákban köteles felvételeire jelentkezni. Itt összeírják őket, statisztikáik vesznek fel róluk, számként jegyzik fel és a szülőknél keresztül bizonyára élénk és nyomtatékos módon rábeszélnek őket, hogy a világot se törekedjenek a felekezeti iskolákba, hanem tartassanak ki az állami iskolák mellett. Nagyon sok esetben sikerülni is fog ez. Sem a szülő, sem a gyermek nem bírja ki az igazgatói irodák előtti napokon át tartó ácsorgást. Ha már egyszer beirták őket, ott is maradnak. Pedig ennek súlyos következménye van: amely gyermek egyszer már állami iskolába járt, az felekezeti iskolákban sohasem vehető fel többé.

A felekezeti iskolák számára nem maradnak meg csak a nagyon erős akaratauk, a kitartók és az elvűkhöz ragaszkodók. Ezek

át fogják szenvedni a beiratkozási akadály-verseny gyötrelmeit és bizonyítványt fognak szerezni arról, hogy az állami iskolákban már jelentkeztek. Akkor előlrel kezdhetik az egész herce-hurcát a felekezeti iskolákban. Csak az ilyen veszen átment gyermek számára marad meg a tanulási szabadság, amelyről olyan sok szines frázist szavaltak el 160 esztendő óta és amelyért a többi emberi szabadságjogokkal együtt annyi vérdíjat hozott az emberiség.

Gondolkodnunk kell e rendelet felett és bizony szomorúság fog el bennünket, ha következményeit mérlegeljük. Ez a rendelet nem olyan szívből fakadt, amely a gyermekek iránt szeretet és részvétet érez. Aki ezt a rendeletet kidöngölte, nem vette figyelembe azt, hogy a gyermekek társadalma egy egészen külön kis birodalom, amelyet a szeretet, az őszinte, naiv együttérzés tart össze. Mert különben nem kényszerítette volna arra a jövő társadalom, gyermekeit, hogy éppen a legnagyobb és legveszedelmesebb járvány idején tömegekben verődjenek össze, izzadjanak a napon, vagy ázzanak a zuhogó esőben, éhezzenek és egymás között terjesszék a ragályt. Egy ilyen iskolai beiratás kiváltja a gyermekből az ősi szunnyadó rossz ösztönöket a történetet, a kiméletlenséget, a mások hátrásorítását, saját magának elő-

térbe-erőszakolását. Szülőitől fogják ezt látni, mert a felnőttek kénytelenek lesznek gyermekeik szeme előtt végigharcolni a mai élet undorító törtetésének desztillált szinjátszását.

Borzasztó az, amit egy ilyen beiratkozási gátfutás a gyermek

egészségében és lelkében okoz és annál borzasztóbb, mert arra is mindenkinek gondolni kell, hogy a mai gyermekekre a jövő kilátástalanul szomorú feladatokat fog hátrítani és életük még a miénkénél is vigasztalanabb lesz.

Mentsük meg tehát legalább a gyermekek naiv boldogságát, — amelyért évtizedek mulva ugyanis nagyon súlyos váltásdíjat kell majd megfizetniük.

A Kamara akciója a váradi mintavásár érdekében

A Nagyvárad Estilap tegnap számában felhivtuk az illetékes körök figyelmét arra az újabb veszedelemre, amely Nagyvárad kereskedelmi életét fenyegeti. Megirtuk, hogy Nagyvárad régi tervét, az állandó mintavásár létesítését meg akarja akadályozni egy kolozsvári érdekeltség, amely már minden hivatalos lépést megtett arra, hogy az állandó mintavásár felállítására szükséges koncessziót Kolozsvár kapja meg.

Az Estilap cikke széles körökben keltett általános visszhangot és nemcsak kereskedők és iparosok, hanem a polgári társadalom számos előkelősége nyilatkozott, úgy, hogy a vásár nagyjelentőségű intézményét, a kiépítendő vá-

radi idegen forgalom egyik legelőbb alapját nem szabad átengedni Kolozsvárnak, hanem minden eszélyt meg kell ragadni arra, hogy ez az intézmény Váradon létesüljön.

Cikkünkkel kapcsolatosan dr. Papp János, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára közölte velünk, hogy Negulescu nyug. ezredes, a Kamara elnöke néhány hét óta külföldi tanulmányuton van és éppen a kiállítások és mintavásároknak rendezésének kérdését tanulmányozza és mielőtt visszatér külföldi utjáról, azonnal szorgalmazni fogja az illetékes miniszteriumoknál a mintavásárra már régebben megkért engedély kiadását.

A Kereskedelmi és Iparkamara ugyanis már mintegy hat hónap előtt beadványt intézett a kormányhoz és bejelentette, hogy egy állandó mintavásári és kiállítási intézményt kíván létesíteni és ennek engedélyezését kérte.

A beadványra mindeztideig válasz nem érkezett. Amikor a kolozsvári kamara kebelében hasonló mozgalom indult: a nagyvárad kamara vezetősége újabb felterjesztésben kérte az engedély kiadását, azonban miután Brătianu Vintila pénzügyminiszter külföldön időzik, a miniszterium ezt a nagyjelentőségű kérdést nem döntötte el.

Dr. Papp János azzal végezte közléseit, hogy a pénzügyminiszter távollétében semmiesetre sem fognak dönteni a mintavásár sorsáról és mielőtt a kérdés érdemleges elintézés alá kerülne, idehaza lesz már Negulescu elnök, aki memorandumban fogja ismeretelni külföldi tapasztalatait és ezeknek alapján minden rendelkezésre álló befolyással és összehoztatással Nagyvárad számára fogja megszerezni a mintavásár koncesszióját.

A villamosmű 370.000 lejes taxája

A pénzügyminiszter kiküldötte Nagyváradon

— Saját tudósítónktól —

A közelmúlt napokban megírtuk, hogy a pénzügyigazgatóság az energia-bizottság előterjesztése alapján 370.000 lejes energia taxát rótt ki Nagyvárad város villamos művére. — Már akkor kétségetlen volt, hogy a taxa kirovása téves, mert a pénzügyminiszterium rendelete nem a gőzturbinákkal dolgozó villamosművekre, hanem csupán a vízi-erőkre berendezett villamos üzemekre vonatkozik. Már pedig a nagyvárad villamos mű köztudomás szerint gőzturbinákkal van felszerelve.

Bazilli Mihály a tévesen kivetett energia taxa ügyében nyomban felterjesztéssel élt a

pénzügyminiszteriumhoz, ahol meglepő gyorsasággal történt az intézkedés.

Ma délelőtt megjelent a város házában Alex Fotino mérnök, a miniszterium egyik ügyosztályának igazgatója, aki felmutatta a pénzügyminiszterium leiratát, amely őt felhatalmazza, hogy az energia taxák ügyében vizsgálatot tartson.

A miniszteri biztos érkezését a polgármesteri hivatal telefonon közölte Bazilli Mihály igazgatóval és már a délelőtti folyamán meg is kezdődött a vizsgálat a tévesen értelmezett és jogosulatlanul kivetett energia taxa törlésének tárgyában.

Vasárnap este tilos lesz az étkezési időn túl italt kiadni

Arról értesülünk, hogy a nagyváradai rendőrprefektúra közigazgatási osztálya a közeli napokban rendeletet készül kibocsátani. A rendelet a vendéglők és éttermek vasárnap esti italmérését kívánja korlátozni.

Kiszivárgott hírek szerint azt tervezik, hogy éttermekben és vendéglőkben vasárnap esti tíz órától kezdődően

csak étkezéshez lesz szabad italt kiszolgálni.

Vasárnap esti borivők körében nagy izgalmat keltett a terv híre, de azzal vigasztalják egymást, hogy úgy sem lehet precizizálni, hogy mit értenek étkezés alatt, úgy remélik, hogy a megszorítás, — mert hiszen minden rendelet azt jelenti — egyáltalán nem fogja megakadályozni a vasárnap esti ital fogyasztását. Sőt ellenkezőleg!

Ha a jövőben a kvaterkázó társaságok a buteliák üritése közben tényleg kényszerítve lesznek — az étkezés jogcime végett — egy kis harapnivalót is fogyasztani, arra talán még jobban fog esuszni a finom borocska...

Ha a rendeletnek ez lenne az intenciója, egészen bizonyos, hogy az italosok körében a legnagyobb szimpátiával fog találkozni.

A kedvező román külkereskedelmi mérleg -- a szegénység bizonyítéka!

Egy bukaresti közgazdász érdekes fejtegetései

A központi statisztikai hivatal most tette közzé Románia 1927. évi január—júliusi külkereskedelmének adatait.

Rendkívül érdekesek ezek a számok, amelyek nagyjában megvilágítják Románia gazdasági helyzetét az év első hét hónapjában.

Eszerint 1927. január 1-től július 31-ig kivittek Romániából 21 milliárd 617 millió lej értékű árut és behoztak ide 19 milliárd 477 millió lej értékűt, — vagyis 2 milliárd 140 millió lejes többlet az exportnál. Az előző évnél ugyanebben a hét hónapos időszakában csak 185 millió lej volt a kivitel többlet, 1925-ben pedig 1 milliárd 698 millió lej deficit mutatkozott.

Felületes szemléletre tehát a külkereskedelmi mérleg igen kedvező. Aki azonban kissé behatol a statisztikai számok eredetébe, az egészen más következtetésre jut, mint a felületes szemlélő.

Igy például Titus Enacovici, a Cuvantul főszekréstője, aki a legkiválóbb közgazdasági szakembereknek egyike Bukarestben, így kritizálja ezt a külkereskedelmi mérleget:

— A kivitel több, mint két milliárddal multa felül a behozatalt 1927. első hét hónapjában. Helyes. De honnan ered az 1926. év megfelelő időszakával szemben való különbözet? Talán a kivitel növekedéséből? Nem igen, — hiszen alig 676 millió különbség van a kivitel megfelelő számadatai között. Viszont a behozatal 1927-ben csaknem 1 milliárd 300 millió lejjel csökkent az 1926. év megfelelő időszakához képest. Ez kedvező eredmény? Ipari országban, amely élelmiszert, nyersanyagokat és félig feldolgozott árukat importál, azt kellene vizsgálni, vajjon azért csökkent-e ez az import, mert kevesebb élelmiszert és félig feldolgozott termékeket vitt be — mely

esetben az eredményt kedvezőnek lehet nevezni; avagy vajjon kevesebb nyersanyagot vitt be és akkor az eredmény kedvezőtlen, mert az ipar stagnációjára mutat. Számunkra az import csökkenése csakis kedvezőtlen lehet, mert azt jelenti, hogy hiányzik a pénz azokra a beruházásokra, amelyek normális időben szükségesek. **Keveset importálnak hozzánk, mert nálunk nem épül semmi és mert nem eszközölnek semmilyen ipari beruházást, nem tartanak semmit jókarban, nem alakulnak új vállalatok. És akkor miért örültek?**

Kereskedelmi mérlegünk, bár kedvező, mégis óriási szegénységünkről tesz tanúságot.

Végül Titus Enacovici azt fűzi következtetéseihez, hogy

az óregátból 1914—19-ben csaknem egy milliárd aranylej volt a kivitel értéke,

ami 31 milliárd mostani papirlejtnek felel meg, holott akkor egy hét millió lakosú ország volt Románia, míg most tizenhét millió lakosa van.

Ez az utolsó ajándékozási szám

Vasárnap, hétfőn és kedden hozza be az összes ajándékozási példányokat a kiadóba (Hegedüs hírlapiroda), ahol megkapja a második ajándékozási jegyet. Fáradsága nem lesz hiábavaló.

Mindenesetre mindenki kap ajándékot, az ajándékjegy mellett még egy finom toalettszappant.

Azonkívül természetesen részt vesz a második ajándék kiosztásában is.

40 olvasó 10—10 kiló husra kap utalványt, összesen 400 kiló húst ajándékozunk el

Azok, akik ajándékokban részesülnek, minden napra egy-egy kiló húst kapnak.

Hétfőn kezdődik a harmadik ajándékozás!

Óriási meglepetés!

Nagy szenzáció!

Az olvasóknak olyan tömeget ajándékozunk meg, amilyenre még sohasem volt példa.

Tessék csak folytatni mindennap az Estilap gyűjtését

Akik a második ajándékban részesülnek a hús kiváltása céljából a következő mézárásokhoz kapnak utalványt:

Balogh Gyula, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér (sátor).

Barátky Gyula, Oltenia (Csengeri) utca 19.

Dancse Lukács, Viktória (Kolozvári) utca 98.

Fóris Dezső, V. Stroescu (Téglavető) utca 36.

Hartmann Sándor, Egyesületi (Szent László) tér 7 és Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 6.

Hartmann Jenő, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér.

Hottya József, Aradi-ut 9.

Kulcsár István, I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 33.

Nagy János, Podgoria si Sinaja (Nilgesz) telep 99-3.

Neumann Mór, Tace Ionescu (Körös) utca 76.

Órás László, Tace Ionescu (Körös) utca 48.

Ótvös Károly, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér. (Sátor).

Ifj. Rácz János, Holban tábornok (Széles) utca 36.

Id. Rölch Lajos, Stefan Cel Mare (Tisza Kálmán) tér 19.

Ifj. Rölch Lajos, Avram Jancu (Körös) utca 6.

Robicsek Béla, Poetul Goga (Baross) utca 1.

Staub Gyula és társa, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér (sátor) vagy Egyesületi (Szent László) tér 5.

Steiner Mór, Cuza Voda (Szacsavay) utca 39.

Szendrei György, Vasilie Conta (Halász) utca 19.

Takács Endre, Holban tábornok (Széles) utca 18.

Esőernyő Blum Vilmosnál
mélyen leszállított aron
javításokat és áthuzásokat olcsón vállalok.

Női kabát kelme különlegességek beérkeztek Leitner Márton R.-T.-hoz

Nyakkendőáruház 4
Bul. Reg. Ferdinand

Trodaszereket
olcsón csak
Sonnenfeldnél
vásárolhat

Dr. BAUER
A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, némi életéről és erotikájáról. Ára 800 lei helyett 400 lei a Hegedüs Hírlapirodában, Nagyvárad

Mozgósínházi műsorok:

Atlantic nyári mozgó

Ma és minden nap
d. u. 6 és este 9 és fél órai
kezdettel

Légből kapott szerelem

Moziskeccs 4 filmrészben és 2
színpadi felvonásban

Főszereplők:

Sugár Baba, M. Barna Ancy,
Horváth László, Misoga László

Heyman-szinkör

Szombattól kezdődőleg
3, 5, 7 és 9 órakor

Az ördög vitorlása

(POKOLHAJÓ)

Norman Kerry-vel
Rendes helyárrakkal

Jön Jön

Rod la Rocque
legnagyobb alakítása

GIGOLO

Látogatás egy világhírű bécsi rabbinál, Seipel kancellár barátjánál a Félix-fürdőben

— Saját tudósítónktól —

A Félix fürdőnek nevezetes vendége van. A fasorban tűnt fel öreges lassu sétáján egy prémsapkás, selyemkaftános rabbi halk és alázatos szvitjével. A kis fürdőn hamar elterjedt a hír, hogy

Jona Fränkel, a világhíres bécsi orthodox nagyrabbi

érkezett meg, hogy a hóforrásoknál gyógyulást keressen. Kisérétében jöttek hűsége, elválhatatlan belső emberei, akik egész egész nap környezetében tartózkodnak, fogadják és kalauzolják a látogatókat.

— Ne tessék azt hinni, hogy Fränkel valami csodarábbi — mondták nekünk, amikor érdeklődtünk iránta — egy minden irányban tudományosan képzett, művelt ember, politikizátor, akinek egész élete, mint általában a rabbié, folytonos tanulásban telik. Ő azonban a szent könyvek tanításainak keretében talált módot is, hogy még a természettudományokkal is foglalkozzék.

... Tegnap délután befolyásos protektorunk közbenjárása megnyitotta számunkra az érdekes, fűdős pap Astoria hotelbeli szalásának ajtaját. A kis szoba nyitott ablakánál ül kékbársony hálokabátban, mely alatt ezüstbrokát mellénye csillog. Zömök, alacsony, erőteljes ember, őszbecsavarodó ősz szakállal, aranykeretes pápaszemmel. Az első meglepetés: a híres rabbi egy mosolygó, közvetlen ember, nem az az ünnepélyes és feszélyező jelenség, aminek képzelniünk. Szívesen nyújt kezét és helyet mutat. Nyugodtan kihörpinti teáját aztán szembefordul és szeliden elmosolyodik a bemutatókhoz szavakra:

— Ujságíró? Mit mondhatok én egy ujságírónak, ami érdekelne. Egy ilyen magányos ember.

Megemlítjük, hogy egy régi nagyváradi látogatásáról érdekes részleteket hallottunk:

— Azt mondják rabbi ur valamikor megmentette

Lipovniczky püspök életét.

Beszéljen erről nekünk.

A rabbi lassan simogatja szakálát s meghajtott fejjel halkán beszél:

— Jaj ez nagyon régen volt és így ahogy hallotta nem helyes. En nem mentettem meg a püspök ur életét. Az történt, hogy ezelelt 38 éve vendége voltam Éli Kurländernek és Fuchs Benjáminnak. Minthogy én mindennel foglalkozom és mindenkin, akin tu-

dok, szeretek és akarok segíteni, vendéglátóim tudták, hogy a betegek is vonzódnak hozzám. Épp ezért megkértek, látogassam meg Lipovniczky püspököt, aki epilepsziában szenvedett. A püspök ur nagyon örült a látogatásomnak, én pedig olyan szerencsés voltam, hogy segíthettem a betegségén és az állapota megjavult.

— Tehát rabbi ur orvosi dolgokkal is foglalkozik?

— Nem, nem, én nem vagyok semmiféle orvos, én csak azt tudom, amit szent könyvekből tanultam és tanulok ma is. Az én családom nagyon régi, az Odembal Selm nemzetség, melynek minden férfiai rabbi volt évszázadok

dokon át és mind tanulta azt, hogyan lehet emberen minden bajában segíteni. Amit én tudok, az részben örökség. Salamon király idejében még nem tudták, mit csináljanak az emberek, ha megbetegszik. Ramban idején már tudták füvekről, gyökerekről, de a beteget küldték, menj, tépd le azt a sárga füvet, vagy azt a piros boglyót, az az orvosságod. Én azonban pap vagyok, imádkozom és tanulok és segíteni akarok azon, aki szenved. Nem akarnék, ha már nem tudtam volna segíteni Tanácssal se zárkozom el...

Mosolyogva áll fel:

— Például azt a tanácsot adnám, ne irjanak rólam. Nehéz dolgom az. Jártam mindenfelé külföldön és

egyszer jött valahol hozzám egy szegény ember.

Sirt. Uram, rabbi, hét gyermekem van, elsőjén elfelejtettem fizetni a házbért és most kidobnak a la-

kásomból, i mondd, mit tegyek? Erigy — mondtam — menj ahoz a bíróhoz, aki ki akar tenni és mondd el, hogy hét gyermeked nyomorog és a feleséged tüdőgyulladásban fekszik, ebben az állapotban el is feledkezett róla, mikor van elseje. És kérd meg a bírót, nem feledkezne meg az elsejéről, ha az ő felesége volna ilyen beteg... És nem dobták ki.

Kedvesen, udvariasan kezet nyújt, de még volna egy kérdésünk: milyen viszonyban van Bécsben, állandó lakóhelyén a hatóságokkal. Nevet. Aztán egy nagy börtárcát emel ki a kofferekből. Egy névjegyet mutat:

Bundes Kanzler Seipel.

Azán egy baráti levelet a kancellária hivatalos papírján. Az aláírás: Ihr Seipel.

— Hát így vagyok kérem. Megbecsülnék. Mondjak valamit? A bécsi hakenkreuzlernek köszönetnek az utcán...

50 millióból 2 leje maradt a hivatalos lap sikkasztójának

A kártya okozta három magasállású tisztviselő végzetét

Régóta kellett Bukarestben botrány olyan kinos feltűnést, amilyen a Monitorul Oficialnál elkövetett panamák nyomában járt letartóztatásokat kísérte.

Tomescu igazgató öngyilkosságát követte Falcoianu közigazgatási főfelügyelőnek a letartóztatása.

Falcoianu a legelőkelőbb állami tisztviselő közé tartozott, aki évekkal ezelelt Kolozsvárról „ügyelt fel” Erdély közigazgatására. A bukaresti társadalomban kimagasló szerepet játszott Falcoianu és hivatalában is a legmesszebbmenő bizalmat élvezte.

A visszaélések megvizsgálására kiküldött bizottság

tegnap délutánig 24 millió lej hiányt állapított meg.

Azonban az eddigi kihallgatásokból előre látható, hogy

az elsikkasztott összeg sokkal nagyobb, lesz, — valószínűleg felül az 50 millió.

Főleg azokból a pénzekből sikkasztottak, amelyek a Monitorul Oficial számára feladott hirdetések díjából gyűjték be. Ezeket a díjakat előre szokták fizetni a hirdető, még pedig rendszerint többet fizetnek, mint amennyi sorok szerint járna.

Az így előálló többletet aztán nem igen szokták visszakérni azok, akik a hirdetést feladták.

Megállapították azt is, hogy Falcoianu.

sokat kártyázott egy klubban

és kölcsönöket kapott ennek a klubnak a pénztárosától.

A kölcsönökről nyugtát adott a pénztárosnak,

aki viszont ezeket a nyugtákat

Falcoianu utasítására, „beváltotta” Tonescunál, a „Monitorul Oficial” irodájában.

Az öngyilkos Tomescu irásából kiderült az is, hogy a szerencsétlen igazgató

700.000 lej küldött Falcoianunak, amikor ez Németországban utazgatott.

Ezen kívül Falcoianunak egy hitelezője 450.000 lej kapott Tomescutól azért, hogy el ne árverezze adósának színajai villáját. Az összegek, amelyeket Falcoianu behajtogatott Tomescutól, 50.000—100.000 lej közt mozogtak.

Falcoianu sokszor eladta a papírt, ami a Monitorul Oficial-é volt és zsebre vágta az így szerzett pénzt.

Mindezt a rengeteg pénzt aztán elkártyázta Falcoianu.

Házkutatás alkalmával

mindössze 2, mondd kettő lejt találtak nála.

Viszont büntársa, Petcu, aki a „Monitorul Oficial” pénztárosa volt, hat millió lejes vagyonnal dicsekedhetik, míg

az öngyilkos Tomescunak 40 millió lej volt a vagyon.

Tegnap éjtél után ugy Falcoianut, mint Petcut beszállították a vacaresti fogházba.

SIMAYAK

?

UJABB

ZÜNDAPP

motorherékpárok érkeztek az

AUTOCOMMERCE-hez

Palatul Vukurul Negru
Fekete Sas-palota
Telefon: 803.

3765

Pénzt és időt
takarít meg az

Anchor petroleumgázfűtő.

Üzeme tökéletes

Petroleumfogyasztása minimális

Teljesen szagtalan és füstmentes

Bélnélküli gázgő szerkezet

Bemutató próbalőzés
és sütés

Beszerezhető:

„ANCHOR” tüzelőberendezések
lerakata

L. Váradi, Oradea Avram
Iancu (Kossuth)-utca
Sas-palota 3853

MAGYAR GYŐZELMEK A FŐISKOLAI OLIMPIASZON

Rómából táviratozzák:

A főiskolai olimpiász mai napján a magyar uszók nagyon szép győzelmeiket aratták, a hatalmas nemzetközi konkurrenciával szemben.

4×50 m. uszóstaffétában:

1. Magyarország.
2. Olaszország.

100 m. hátuszás:

1. Bornero olasz (1 p. 8.8 mp.)
2. Bitkey magyar (1 p. 8.9 mp.)

200 m. melluszás:

1. Hegedüs magyar, 3 p. 11 mp.
2. Manzoni olasz 3 p. 11.6 mp.

Mügrás három méterről:

1. Billi osztrák.
2. Kisfaludy magyar.

Mügrás öt méterről:

1. Kisfaludy magyar.
2. Billi osztrák.

50 m. uszás:

1. Bitskey magyar 29.8 mp.
2. Barbieri olasz 30.2 mp.

Wallerstein butorok

legszebbek, legjobbak
nagy választék

3644-3

MOZI

AZ ATLANTIC NYÁRI MOZI MŰSORA:

Szombaton és vasárnap:
Légből kapott szerelem (mó-
ziszkeccs).

Vasárnap délelőtt: Matiné:
Dr Calligari, valamint Stoll
Béla és Galambos Elemér egy
remek vígjátékban.

Heyman szinkör

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor: Az
ördög vitorlása (Pokolhajó). Pre-
mier! Főszerepben: Normann
Kerry.

Vasárnap délelőtt 11 órákor:
Fregoli kapitány és Fekete kalóz.
Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9
órákor: Az ördög vitorlása (Po-
kolhajó). Főszerepben: Normann
Kerry.

Hétfő 5, 7 és 9 órákor: Az ör-
dög vitorlása (Pokolhajó) Norman
Kerryvel.

Kedd y, 7 és 9 órákor: Premier!
Gigolo, Rod la Rocque.

SPORT

Kehrling és Takács szenzációs játéka a NAC nemzetközi tenniszversenyén

Páratlan látványban volt része a Rhédey-kerti pályák magyszámú közönségének a tegnapi első igazán mozgalmas versenynapon. A mintaszerű rendezés munkája nyomán példás rendben egyszerre 5-6 pályán bonyolították le a versenyszámokat. Szinte nehéz a választás, mit is nézzünk meg előbb. Az egyik pályán Kehrling hatalmas drive-jei félemlitettek meg amugyis megilletődött ellenfeleket itt Takács nyulánk alakja mozog, rakettje hatalmas lendülettel csap le a lapdákra, amott Cantacuzino herceg lenyűgöző játéka ragadtatja tapsra a publikumot. Ronetti Roman nagy formában van, minden ütése drive, gyönyörű küzdelmet ígér a pestiekkel való találkozására.

A bukaresti technikás iskola legjellegzetesebb képviselője, az ifjú Botez, még alig 17 éves, de már a legelső közönségtől magától megmozdított. Szép eredményekkel mérkőzése a nap legszebb küzdelmét hozta. És még hosszú sora a jobbnál-jobb játékosoknak küzd a porondon. Szép eredményekkel halad előre a mezőnyben a Nac két fiatal játékosa Welwárt és Bleyer, ők biztosan beleszólnak a végső küzdelmekbe is.

Ma délután és holnap egész nap ha lehetséges, még fokozódni fog a mérkőzések érdekessége, hiszen most már csupa elsőrangú játékosok alkotják a mezőnyt.

Megérkezett Lugosról a rendkívül népszerű Deutsch Jenő is, aki Románia elismerten legjobb tenniszbírája. A fontosabb mérkőzéseket azuttal ő vezeti.

Eddig a következő mérkőzéseket bonyolították le:

Férfi egyes:

- Cantacuzino—Nyiri 6:4, 6:3.
Ronetti—dr Fekete 6:3, 6:1.
Mátéh (Nac)—Renner (Kac)
6:4, 7:5.

Holnapi futball-program a Károly-pályán: Haggibor—Macabi barátságos mérkőzés

A Macabi az óriási anyagi áldozatok árán lekötött Haggibort látja vendégül. Ma, amikor a közönség a legszebb mérkőzésekre sem megy ki,

- Kehrling—Popper 6:1, 6:0.
Takács—Benedek 6:1, 6:1.
Vészi—Pitea 6:2, 6:2.

Férfi páros:

- Ronetti Máthé—Schwartz Ziszovits 6:1, 6:2.
Bleyer Welwárt—Adorján Balogh 7:5, 6:3.
Kehrling Takács—Arató Schmidt 6:0, 6:2.
Czeglédy Bauman—Vészi Schusztok 6:8, 6:3, 6:2.
Kehrling Takács—Nyiri Fekete 6:0, 6:1.

Női egyes:

- Fényesné—Wertheimsteinné 6:2
6:3.

Női páros:

- Fülöpné Giurgitiuné—Leipnikné Osvátné 6:1, 6:1.
Gruberné Öromi L.—Fényesné Wertheimsteinné 6:2, 6:3.
Oláhné Lámné—Gruberné Öromi 7:5, 6:1.

Ifjúsági férfi egyes:

- Botez (Bukarest)—Schusztok 6:2, 6:1.

Ifjúsági női egyes:

- Arató Klári—Vészi 6:2, 6:3.
Arató Klári—Glück Duci 6:1, 6:4.
Ezen mérkőzésekkel az ifjúsági női egyes befejezést is nyert.
1. Arató Klári (Nac).
2. Glück Duci (Nac).
3. Vészi Margit (Budapest) és Hortih Klári (Nse.)

Vegyes páros:

- Mannheim Vészi—Benedek Papos 6:2, 4:6, 6:3.
Petrovits Marton L.—dr Fekete Nyiriné 5:7, 6:0, 6:2.

II. oszt. férfi egyes:

- Székely—dr Grosz 6:3, 3:6, 6:4.
Ziszovits—Táncos 3:6, 13:11, 6:3.
Pitea—Areustein 6:2, 6:4.
Schwartz—Pártos 6:2, 6:4.

mérkőzést sikerrel bonyolított le, így a Budai 33-ast 2:0-ra verte, Kassa stb. mérkőzésein sikerrel védte meg a kolozsvári futball-sport hírét.

Nagy akadályokba ütközött ezen mérkőzés létrehozása, de a Macabi vezetősége pénzt, időt nem kímélve, a Haggibort, a romániai zsidó csapatok vezető egyetét hívta meg. A Döme által trenirozott „Haggibor” kemény dió lesz a fiatal, de lelkes erőkből álló Macabinak, mégis, amint a Macabi körökben nyilatkoznak, nagyon bíznak az új csapatban.

Az összeállításból egyedül a csatárlánc összetételét ismerjük: Róth II., Klein I., Goldstein II., Grünbaum II. és Schwartz.

Ezen öt fiatal játékos, kik a trainingokon (kivéve Goldsteint, ki ma érkezik haza), annyira összeszoktak már, hogy gyönyörű, gyors játékkal lépik meg a közönséget. A halvesor és védelem körülbelül a két héttel ezelőtt szereplőkkel azonos. Ezek után mi eldöntetlen eredményt várunk.

Előzőleg a lelkes Bihorul játszik az Egyetértéssel. A főmérkőzés pontosan fél 6 órakor kezdődik.

EGYETÉRTÉS HIREI

Vasárnap délután az Egyetértés a következő csapattal játszik a Bihorul CFR ellen: Varga, Feren-czy, Dunay, Vangel, Stettner, Szöke, Varga II, Kiss Gyuszi, Blau, Ilcu, Sinkovics III, Halász, Szabó, Takács. Fenti játékosok pontos megjelenését kéri az intézőség.

SZEPTEMBER 11-ÉN LESZ A TÖREKVVÉS JUBILEUMA ÉS ZASZLÓAVATÓ ÜNNEPSÉGE

A hónapok óta készülődő Törekvés-jubiläum szeptember 4-iki megtartása elé váratlan akadályok gördültek.

A pályaintéző bizottság ülésén előbb a Macabi formált jogot a pályához, abban a reményben, hogy ezzel anyagi hasznot tud majd biztosítani magának, végül az Amateur jogosságát ismerték el. A Törekvés ezért saját pályanapján, szeptember 11-én rendezte meg a jubilaris ünnepséget.

PRESTO

a kerékpárok királya!

Megbízható, könnyű,
elegáns és ... olcsó

Képviselő és kizárólagos egyedárusító:
AUTOCOMMERCE

Palais Vulturul Negru — Fekete Sas palota
Telefon: 803.

3759

Amit a verebek csiripelnek...

— Kezeit csokolom. A! Olvas?
 — Anatoltól: a Pártútó angya-
 kkat.
 — Ugy? Az Anaboltól?
 — Igen. Mikor esik az eső min-
 ig olvasni szoktam. És maga?
 — Én is csak akkor olvasok ha
 esik az eső. Sajnos, az idén alig
 esett.
 — Most mit olvas?
 — A Mórtól, a Kőszivű ember
 aít.
 — Ismerem. De mindig különös-
 nek találtam, hogy a Baradlay fiuk
 nem tudnak tenniszezni.
 — Csak tán nem?! Hát a Barad-
 lay fiuk nem tudnak tenniszezni?
 — Ugy emlékszem, hogy csak
 korcsolyázni tudnak. De én régi ki-
 adású könyvet olvastam.
 — Nahát ez bosszant. Én direkt
 azért kezdtem olvasni ezt a
 könyvet, mert aza hittem, hogy az
 egyik Baradlay fiu Kehrling, a
 másik pedig Takáts.
 — Látja, ebben igaza lehet.
 Most már kezdek magam is rej-
 tett hasonlóságokat fölfedezni. A
 két Baradlay is folyton utazott.
 — Asszonyom, maga a legintél-
 lősebb nő Váradon.
 — Na... na. Alkadj még kettő,
 aki legalább ilyen intelligens.
 — Ki az a kettő?
 — Nem mondom meg. Hadd
 vigye az olvasó, hogy a kettő
 közül ő az egyik.
 — Tényleg folyton utaznak. Ta-
 kács például most egyenesen
 Pörtschak-ból jött a váradi ven-
 niszversenyre. Az osztrák fűrdő-
 helyen, ahol nyaralt, résztvett az
 ottani tenniszversenyen is és a
 férfi egyesben Artens, a legjobb
 osztrák tenniszező mögött máso-
 dik lett, míg a férfi páros ver-
 senyt Péterivel megnyerte.
 — Ez már beszéd. Tudja, hogy
 nekem Takács rokonszenvesebb,
 mint Kehrling?
 — Igazán?
 — Tudja, Kehrlinget egy körül-
 zsidongják a nők, hogy már gon-
 dolatban sem lehet hozzáférni. Vi-
 szont Takáts felé még vezet egy-
 egy ösvény. Ha majd lesz időm el-
 indulok az egyikre.
 — Miért nem most?
 — Hja, most nem lehet. Canta-
 cuzino hercege az elsőség. Érte
 dobog ez a nyomorult peches szí-
 vem.
 — Reménytelen szerelem?
 — Igen. Vallami olyasféle. Nem
 lehetek a hercege soha, civi-
 kokból.
 — ? ! !
 — Először is a herceg nagyon
 fiatal. Huszonegy éves mindössze.
 — Nem tesz semmit.
 — Dehogynem. Még azt monda-
 ták, hogy ráoktojtam magam.
 Kijelentem magának, hogy bár-
 mennyire is kapacitálna a herceg,
 nem mennék hozzá feleségül. Há-
 romszáz millió vagyona és a flo-
 reszi ősi kastélya is kevés volna
 ahhoz, hogy az elvemet, amely sze-
 rint nálam fiatalabb férfúhoz nem
 megyek — föladjam. Egy másik
 fogásom is van a herceggel
 szemben.
 — Halljuk.
 — A herceg kártyázott.
 — Ne mondja. Rettenetes.
 — Ekartézott tegnap az egyik
 klubban.
 — Szörnyűség. Mostmár magam
 is azt mondom: neho gy feleségül
 menjen hozzá... És sokat vesz-
 tett az ifju Cantacuzino?
 — Mi az, hogy vesztett? Nyert!

Tizennyolcezer leít.
 — Vasz zie nicht zagen! Hát
 nem elég a hercegnek az a sok
 zsák sziv, amit Váradról elvisz,
 még a pénzünket is elviszi?
 — Ne jajgasson! Hátha ma este
 is játszik és visszaveszti.
 — Emmán igaz.
 — Beszéljen a kis Botezról va-
 lamit.
 — Mit gondol hány éves?
 — Husz. Eltaláltam?
 — Nem. Csak tizenhét. Botez
 tábornok fia különben. A legnagyobb-
 szerűbb tennisztehetségek egyike.

Két-három év mulva majd nyu-
 godtabban néz a Takáccsal való
 küzdelme elé.
 — Miért, hát most...?
 — Tudnillik ma délutánra Ta-
 káccsal sorsolták össze és egész
 biztos, hogy kiesik a férfi egyes
 döntőjéből. Nagyon meg van szep-
 penve a kis fiu, mert így lehet,
 hogy esetleg valaki érdemtelenül
 megelőzi a helyezéshben.
 — Ilyesmi előfordulhat?
 — Akárhányszor. A sorsolás
 szeszélyétől nagyon sok függ.
 — Szóval meglepetésekre is
 számíthatunk.
 — De milyenekre.
 — Milyenekre?!
 — Hohó! Típetket azt nem ósz-
 togatok.

850000 lejjel emelték fel a kávéházak, szállodák és éttermek adóalapját

— Saját tudósítónktól —
 Tegnap délután tárgyalta az
 adófelülszólamlási bizottság a
 nagyváradi kávéházak, szállo-
 dák és éttermek ezidei adóki-
 vetését.
 A bizottság ülésén Plitos
 vizsgálóbíró elnökölt, a kincs-
 tárt maga Storescu pénzügy-
 igazgató képviselte.
 A benyújtott fellebbezések
 indokainak meghallgatása után
 a bizottság úgy határozott,
 hogy a kávéházak mult évi
 adóját a következőképpen
 emeli fel:
 Pallas kávéház 50.000, Royal

100.000, Elite 20.000, Astoria
 60.000 lej.
 A szállodák közül a Fekete
 Sas és a Központi szálló mult
 évi adóalapját meghagyták,
 míg az Európának 80.000, a
 Parknak 100.000, a Palacének
 pedig 60.000 lejjel emelték az
 adóját.
 Felemelték az éttermek adó-
 ját is a Rózsabokor kivételé-
 vel, amelynek tavalyi adóalapa
 maradt meg. Az éttermek-
 nél a következő emeléseket
 eszközölték: Kis Pipa 40.000,
 Kék Macska 40.000, Széchenyi
 80.000, Borsi 120.000.

Judja-e már mi az Amitié?

Az AMITÉ egy zseniálisan
 kidolgozott és amerikai ötletes-
 séggel megszervezett vállal-
 kozás.
 A lényege az, hogy minden
 vevő visszakapja pénzének
 nagy részét, anélkül, hogy egy
 banival is drágábban vásá-
 rolna.
 A lényeg az, hogy minden el-
 adó ingyen reklámhoz jut és
 vevőit nagyon értékes ajándé-
 kokban részesíti anélkül, hogy
 ez neki pénzébe kerülne.
 A kereskedőnek nincs más
 dolga, csak csatlakozni az
 AMITIE szövetkezéséhez.
 A vevőnek nincs más dolga,
 csak minden vásárlás alkalmá-
 val minden cégtől AMITIE bé-
 lyegét követelni.

A számok boszorkányos tör-
 vénye nem ismer csodákat!
 Lehetővé teszi azt, hogy
 mindenki keressen anélkül,
 hogy másoknak pénzébe ke-
 rüljön.
 Az AMITIE egyelőre Nagy-
 váradon a Hegedüs Hirlap-
 iroda vállalkozása.
 A szövetkezésnek jelentő-
 sége azonban olyan óriási,
 hogy hamarosan tul fogja szár-
 nyalni a város kereteit s akkor
 az AMITIE országos szövet-
 kezetté alakul!
 Ne mulasszon el egy percet
 sem,
 siessen jelentkezni a He-
 gedüs Hirlapirodában, sies-
 sen csatlakozni az AMI-
 TIE-hez!

Megölte, összedarabolta és elásta vadházastársát és annak szeretőjét

Budapestről táviratozzák:
 Borzalmas kettős gyilkossá-
 got fedezett fel tegnap a cse-
 peli rendőség.
 Néhány héttel ezelőtt eltűnt
 Csepel községből egy Kiss
 Zsuzsanna nevű nő és egy
 Karika Pál nevű munkás. Kiss
 Zsuzsanna hosszú ideig élt
 vadházasságban Kuruc György
 napszámmal, aki a nő eltű-
 nése idején azt híresztelte,
 hogy Karikával megszökött

tőle.
 A véletlen most kiderítette,
 hogy Kuruc György félté-
 kenységből megölte vadházas-
 társát és annak szeretőjét és
 mindkettőjüket hullájait földara-
 bolva, elásta kertje végében.
 Amikor a rendőség elfogta
 Kurucot, egykedvűen ismerte
 be, hogy megölte hűtlen vadhá-
 zastársát és annak szeretőjét
 és azzal védekezett, hogy tet-
 tét féltékenységből követte el.

Ha
Abbáziába
 készül
 menjen
Erényi Béla
 gyógyszerész
Residenz
 szállodájába.

Elsőrangú penzió
 mérsékelt árakkal.
 Legszebb fekvés a
 tengerparton. Reg-
 geliző a kertben
 pálmák és rózsák
 között. Magyar ház
 Magyar levelezés.
 Kérjen kimerítő
 prospektust.

3651

ERÉNYI
BÉLA
 gyógyszerész
RESIDENZ-
szálloda

Színház

Szombat este: Peer Gynt.
 Vasárnap d. u.: Monna Vanna.
 Vasárnap este: Peer Gynt.
 Hétfő este: Monna Vanna.

A TAVALYIHOZ HASONLÓ
ÉRDEKLŐDÉS

a Peer Gynt előadásai iránt
 és a Monna Vanna, a No-
 bel-díjas Maeterlinck drámája
 előadásaira sietve elvitt jegyek
 bizonyították, hogy Nagyvára-
 don kiéhezett érdeklődéssel
 vár a közönség minden igazi
 színházi eseményt. Harasz-
 tos Gusztáv, aki az idén már
 Kiss Ferenc helyét fogja el-
 foglalni a budapesti Nemzeti
 Színházban, meg is érdemli
 ezt a hálás ragaszkodást
 szülővárosa részéről. Csendben
 és üzletes reklámok nélkül ér-
 kezett be Harasztos Gusztáv a
 legelső magyar színpad eny-
 nyire felbecsült művészevé és
 akik látták őt tavaly és látni
 fogják az idén a Peer Gynt és a
 Monna Vanna előadásain, egy
 kifejlődött, hatalmas egyéni-
 ségi színésszel való találkozás
 feledhetetlen élményét zárhat-
 ják emlékül önmagukba.
 De a Nagyváradhoz évtize-
 dekig hű Tóth Elek is a Peer
 Gynt és a Monna Vanna elő-

adásain fogja bebizonyítani, hogy Nagyvárad színházi közönsége jószemmel taksálta Tóth Eleköt, a zengő magyar nyelv legelső apostolai közé. — Solvegget, a kolozsvári színház tagja, aki Kolozsváron is játszott a szerepet: a gyönyörű hangú Szabó Ica fogja alakítani. A kiegészített nagy zenekart Szathmáry Endre karnagy vezényli, aki nyolc esztendeig volt a váradi színház kedvelt karmestere.

Jegyeket reggel 9-től déli 1-ig, d. u. 3-tól fél 8-ig és az esti pénztárnál — 8-kor nyílik — lehet váltani.

Az esti előadások háromnegyed 9-kor, a vasárnap délutáni előadás háromnegyed 4 órakor kezdődik. A helyárak rendesek.

HEYMAN-SZINKÖR

vasárnap d. e. 11 órakor

kettős matiné műsora

Fregoli kapitány

Raymond Griffith

és Fekete kalóz

Dorothy Gisch

10 leies helyárakkal

* Gyászistentisztelet Curtea de Argesben Ferdinánd király lelkiüdvéért. A kormány megtette az előkészületeket, hogy Ferdinánd király halálának negyvennapos fordulója alkalmából szeptember 1-én Curtea de Argesben gyászistentisztelet legyen az elhunyt uralkodó lelkiüdvéért, amelyen az uralkodócsalád, a régenség és a kormány összes tagjai is részt vesznek.

* Lápóssy Zeneiskola, Str. Simeon Stefan (Bethlen)-u. 20., hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakokkal. Felvesz fiú és leány növendékeket, kezdőket és haladókat. Beiratások szept. 1, 2, 3 délutánonként 3—7-ig. Beiratási díj 160 lei, tandíj havonta 320 lei. Volt növendékek hozzák magukkal múlt évi bizonyítványukat, mások felvételi vizsgát tesznek. Ugy a hegedű, mint a zongora tanszakok IV. alsó, III. közép és IV. akadémiái osztályból. Az V. évfolyamtól kezdve kötelező a kamarazene- és zenekari órák látogatása. Az előadások szeptember 5-én kezdődnek.

* Munkáshírek. A nyomdai munkások 28-ikán d. e. 10 órakor fontos napirenddel taggyűlést tartanak a Gutenberg-Otthonban. A szociáldemokrata munkások 30-ikán este 7 órakor taggyűlést tartanak a Gutenberg-Otthonban.

* Feder Baba táncintézetében szeptember 1-én megkezdődnek a balett és klasszikus tánc kurzusok gyermekek és felnőttek részére. Értekezni és beiratkozni lehet a táncintézet helyiségében (Sas-passage). 2.

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 320.—

Zürichi nyitás

BUKAREST 320.—

BERLIN	12335—
NEW-YORK	518 17
LONDON	2521 25
PARIS	2033 25
MILANO	2821—
BUDAPEST	9075—
PRAGA	1537—
BECS	73 10

Váradai árfolyamok

1927. augusztus 27.

	PéNZ	FRU
Pengő	28'20	28'30
Dollár	161'50	162'50
Cseh korona	4'80	4'82
Svájci frank	31'25	31'35
Osztrák shilling	22'70	22'85
Francia frank	6'30	6'40
Angol font	787—	792—
Olasz lira	8'80	8'90

Atlantic nyári mozgó

Ma

Légből kapott szerelem

Az idény szenzációja

* A polgármester ma délután érkezik haza. A polgármesteri hivatal ma délelőtt táviratot kapott Bukarestből, amelyben dr. Egrý Gergely polgármester jelzi, hogy a délutáni expresszrel érkezik vissza Váradra.

Nagyváradon is megkezdődését az AMITIÉ.

* A Csarnok figyelmeztetése a spekulatív törvény tárgyában. A Kereskedelmi Csarnok figyelmezteti tagjait, hogy a rendőrség megkezdte a legközelebb a spekulatív törvény rendelkezései betartásának ellenőrzését. Különösen figyelmeztet ajánlja a kereskedőknek, hogy a kirakataikba kitett árakat árjelzéssel lássák el.

Figyelje az AMITIÉ közleményeit. Önre is nagyon fontosak lesznek!

* A szatmári ügyészség ideiglenes új vezetője. Szatmárról jelentik: Nestor József dr. királyi ügyész, a szatmári kir. ügyészség vezetője súlyosan megbetegedett és a törvényszék elnöke táviratilag kérte, hogy delegálás útján történjék gondoskodás az ügyészség vezetéséről. Az igazságügyminiszter Mussu Lucian nagyváradai ügyészt delegálta a szatmári ügyészséghez. — Mussu ügyész át is vette már a szatmári kir. ügyészség vezetését.

* Esküvő. Grósz Ilus és Szabó Sándor holnap, vasárnap délután 12 órakor tartják esküvőjüket Tache Jonescu — (Körös-u.) 15. sz. alatt.

HA AZ A KEDESKEDŐ FELÜL A VONATRA ...

Osvát legközelebbi konferansza

* Repülés a világ körül. Old Orhardból táviratozzák: Broks és Schlee, akik világkörüli repülésre készültek, Detroit büszkesége című gépjükkel Új Fundlandba repültek, ahonnan holnap folytatják útjukat Londonba.

* A prefektus Élesden. Lombontiu Emil dr. Biharmegye prefektusa ma Élesdre utazik, hivatalos jellegű látogatásra.

* Szülők figyelmébe. Az orth. izr. hitközség az új tanév alkalmából felhívja az érdekelteket, hogy gyermekeiket a főnhatósága alatt álló elemi és polgári fiú és leányiskolákba az igazgatóság által meghirdetett időben mulhatatlanul irassák be, mert az elemi oktatásról szóló törvény 19. §-a értelmében a hitfelekezeti iskolákba csak szeptember hó 15-ig vehetők fel a növendékek, e határidőig be nem írt tanulók automatikusan az állami iskolák kötelekébe tartoznak, s a beiratást elmulasztó szülő pénzbírsággal sújtható.

* Schiff Ödön hegedűművész szeptember hóban kezdődő hegedűtanfolyamra, tanulmányait folytató, tehetséges növendékek felvételnek. Jelentkezés naponta 9—11 és 3—5-ig. Str. Josif Vulcan 8. sz. alatt.

* Imaszékek a templomban. Az orth. izr. hitközség értesíti tagjait, hogy az Alexandrii (Teleki-utcai) nagytemplomban imaszékek örökáron eladatnak. Jelentkezni lehet folyó hó 28-tól a hitközségi irodában, esetleg Hirschmann Ede úrnál az Alexandrii (Teleki)-utcai templom előcsarnokában, ahol az árra és fizetési feltételekre vonatkozólag tájékozást nyernek.

* Macalik József zenetanárnál hegedű, zongora tanszakra jelentkezni lehet augusztus 29-től d. e. 10-től 11-ig. Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 13. A tanítás szeptember 3-án kezdődik.

* Templomülések bérbeadása. Az orth. izr. hitközség értesíti tagjait, hogy az idén a templomülések bérbeadása meghatározott sorrendben, külön feltételek szerint fog történni. Az összes feltételek a hitközségi irodában megtekinthetők.

ATLANTIC NYARI MOZGÓ

Vasárnap délelőtt matiné

Dr. Caligari

modern filmdráma

A főszerepben: Werner Krauss és ezenkívül

HEPKE UR

Zágoni István egyfelvonásos komédiája

Szereplők:

Hepke ur .. Galambos Elemér
A főnök ur .. Stoll Béla

* Biharmegye állandó lasztmánya ma délelőtt Lombontiu Emil dr. prefektus nöklésével ülést tartott, amelyen a megye folyó ügyeit tárgyalta.

* Mandel Ilonka zeneiskolájában a beiratások szeptember 1-től kezdődnek. Piata Mihály Viteazul (Nagypiac-tér) 7. Iorga (Zöldfa)-utca. Sajó jobbra.

* Miért veszem meg az UJ DIVAT legújabb számát? mert szeptember 1-től kezdődően az UJ DIVAT (az egyelőre Párisban megjelenő magy. divatlap), a számtalan divatmodellen kívül teljesen ingyen ad 16 oldalas irodalmi mellékletet, egy szabásminta mellett, egy vasaló-minta ívet és számtalan háromszínű nyomású művészi mellékletet. Az UJ DIVAT ára 25 Lei. Kapható mindenütt. Romániai megbízott: Libraria Editoare: Ig. Herescu Bucuresti, Calea Victoriei 5.

* Macalik Gabriella zongoraművészno tanítását szeptember 1-én kezdi meg. — Válogatott hangversenykísérést és korrepetálást. Jelentkezni lehet d. e. 10-től 1-ig. Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 13.

* Leányok továbbképzés. Fiúk és leányok bármilyen magántanítását vállalják licenctanárokként. Jelentkezés Zsidóceum igazgatóságánál.

* Letartóztattak egy körözészetbőlvajt cím alatt tegnapi számban megírtuk, hogy az elrendezés őrizetbevette Zwolenszky Wilhelm ismert váradszobrotolvajt. Ma délelőtt benlén szerkesztőségünkben Zwolenszky édesapja, aki előadta, hogy akit átkísérték az ügyészségre, ahonnan azonban nyomban elbocsátottak, körözés alatt nem volt és csak egy rendőri besúgó áldozata és az ismert Csáki társaságnak egyik ártatlan gyantásítottja.

* Patzkó Zeneiskolában Ciorogariu (Uri-u.) 15. beiratások szept. 1-től megkezdődnek zongora, ének és hegedű tanszakra.

Hol vásároljunk vásznat és asztalneműt ??? FLEGMAN-nál!

* Melett hölgyek számára utólrhetetlen melltartó-, gyomor és hasköto kombinációk rendelhetők egyéni termetre csakis Kováts Sándornál. 1.

Nyári árak mélyen leszállított áron kiárusítatnak Leitner Márton Rt.-nél

Váradon befejezték a nyomozást a vasuti visszaélések ügyében

Dr Motiu elutazott Váradról és Kolozsvárott folytatja a kihallgatásokat

Napokon át nagy, sőt talán túlságosan nagy titkolózás közben folytatta dr Motiu János, a CFR. kolozsvári kerületi igazgatóságának jogtanácsosa a vizsgálatot a nagyvárad pályaúdváron, azért, hogy felderítse

a vasuti munkás és vonatkísérő személyzet előléptetése körül történt visszaéléseket.

Motiu jogtanácsos kihallgatott több, mint száz vasutast, nemcsak az előléptetések, hanem bizonyos hamis jegyzőkönyvek ügyben is, — mint maga dr Motiu a „Nagyvárad Estilap” munkatársának kijelentette.

Ennél többet mondani azonban nem volt hajlandó dr Motiu és tegnap elutazott Nagyváradról, hogy a vizsgálat fonalát Kolozsváron újból felvegye.

A „Nagyvárad Estilap” munkatársa előtt beavatott helyről ma így világították meg az egész ügy hátterét:

— Körülbelül két évvel ezelőtt a CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a pályafenntartási munkások kivételével senki sem lehet a vasutnál napibéres, és az összes napibéres alkalmazottakat (a fentemlítt kivétellel) átminősíti, évi fizetéses alkalmazottakká. Ez a nagyszabású akció természetesen nem nyerhetett megoldást máról-holnapra, már csak azért sem, mert hiszen a vasutnál rengeteg új elem van. Amikor a CFR ezt az átminősítést elhatározta, körülbelül ugyanakkor jött a nagyvárad pályaúdvárra T. egy telegrafista, azaz távirász, akinek nyilvánvalón tudomása volt a készülő akcióról. Ez a T. azt mondta a vonatkísérő és más napibéres-személyzet tagjainak, — akik majdnem mind új, naiv és tapasztalatlan emberek, — hogy

ő olcsó pénzért simán el tudja intézni azt, hogy mindegyiküket napibéresből évfizetéses alkalmazottá léptesse elő a CFR vezérigazgatósága.

Az egyszerű emberek felültek a T. hitegetésének és szűkös napi-

bérük jelentékeny hányadát ígérték az „előléptetés”-ért, sőt, hogy az „intervenció” hathatósabb legyen, irásos nyilatkozattal beleegyeztek abba, hogy a kialakított párszáz vagy párezer lees „honorarium”-ot T. minden elsején felvehesse a fizető pénztárnál, az ő napibérük terhére. T. volt Kolozsváron is néhányszor és legalább, mint ő maga mondotta, — eljárt mindenkinek az ügyében. A botrány akkor pattant ki, amikor egyeseknek — már a CFR tervezett akciójának megvalósulásaképpen — tényleg leérkezett évfize-

téses alkalmazottá való kinevezése, másoké viszont sokat késett. Ezek az utóbbiak aztán parasztkodni kezdtek, majd feljelentést intéztek az illetékes fórumhoz. Így indult meg a vizsgálat, amely kiderítette, hogy

a visszaélések főszékhelye Kolozsváron van

és ott le is tartóztatták Tar Józsefet.

— Ami a hamis jegyzőkönyveket illeti (mondotta még informátorunk), abban az ügyben Nagyvárad pályaúdvára nem lehet érdekelve.

A kiskereskedők is kötelesek üzleti könyveket vezetni

Elsején életbelép az új törvény

Mint ismeretes, az új bélyegtörvény által elrendelt kötelező könyvvezetés bevezetésére a pénzügyminisztérium szeptember elsejéig adott haladékot a kereskedőknek.

Az erdélyi kereskedők körében, akik ezzel az intézménnyel még mindig nem tudnak megbarátkozni, elszigetelt akciók indultak meg abban az irányban, hogy a kormány adjon halasztást a kiskereskedőknek a napló és leltárkönyv bevezetésére.

Illetékes helyen azonban

nem hiszik, hogy a kormány újabb halasztást adna, s tekintettel a hátralevő idő rövidségére, figyelmeztetik az érdekelteket, hogy

szeptember elsejétől a kiskereskedőknek is meg kell kezdeniük a bélyegtörvény által kötelezővé tett üzleti könyvek vezetését,

amit a pénzügyi hatóságok szigorúan ellenőrizni fognak, tehát jól tessék a kiskereskedők, ha erre idejekorán felkészülnek.

Merénylet egy váradai autó ellen

Tévedésből követtek meg egy váradai kereskedőt?

— Saját tudósítónktól —

Tegnap délután a szalontai országúton egy nagyváradai kereskedő autója ellen ismeretlen egyének vakmerő merényletet követtek el. Forgács Simon nagyváradai kereskedő az Ord. 421. jelzésű autóján feleségével és sógorával Nagyszalontáról Várad felé igyekezett. — Alig hagyta el az autó a szalontai vámot a kukoricásból az út mellett négy-öt alak ugrott elő és valószínű közepre zúdított az autóra.

Az egyik kő épp a halántékánál érte Forgács Simont,

aki a volánt mellett ült és az autót vezette.

A kereskedő azonnal eszméletét veszítette és lehanyatlott a keze a kormánykerékről.

Az autó utasainak különös szerencséje, hogy Forgács sógora, aki szintén elől ült, nem veszítette el a lélekjelenlétét s a 60 kilométeres sebességgel rohanó autót azonnal lefékezte. Az alakok ekkor már eltűntek. Az eszméletlen Forgácssal pedig bejötték Váradra, ahol egy orvos első segélyben részesi-

tette a kereskedőt, míg családtagjai a rendőrségre siettek. Az ügyeletes rendőrtisztviselőnek feljelentést tettek ismeretlen tettesek ellen, akik a merényletet elkövették.

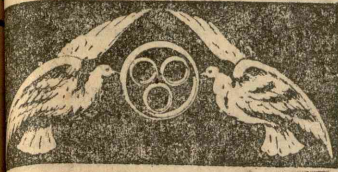
Forgácsék elmondták azt a véleményüket, a rendőrtisztviselőnek, amely szerint

a merénylet nem ő ellenük irányulhatott.

Ugyanis közvetlen előttük robogott át a szalontai vámon Nagyvárad felé az Ord. 4-es számú autó, amelyben előkelő urak ültek. Forgácsék azt hiszik, hogy

a merénylők nem az ő autójukat akarták megtámadni, hanem nyilván a autó utasainak szánták a közivatart.

A rendőrség azonnal telefonon intézkedett, hogy a szalontai detektívtestület teljes apparátussal nyomozza ki a vakmerő támadókat. Ez ideig a nyomozás eredményéről nem érkezett a váradai rendőrséghez jelentés.

0.000 lei a ned, ha gyűjtöd az Amitié-t

NYILTTÉR

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a Pénzes és Társai cégből barátságos úton kiváltam és műhelyemet

Andrei Muresanu (szigligeti)-u. 3. alá

volt Havasi-műhely, helyeztem át, hol minden e szakmába vágó munkát, pontosan és jutányosan vállalom. Szíves pártfogást kér

Kun Sándor
má.oló mester

3864

Bámulatos olcsó kerékpárok

érkeztek legújabbban a

Kalenda-céghez

Piața Unirii (Szt László-ter)

előnyös részletre.

3753-2

Kölcsönt

legolcsóbban, legelőnyösebben nyújt a

Granaria
Oradea

Egy francia portás leszurt Bukarestben egy szolgát

Bukaresti tudósítónk távirata —

Tegnap reggel megrendítő váma történt a Calea Victoriei levő híres Elysée-éttemben.

Az étterem portása, egy Georges Berthelot nevű francia összeveszett Bucur ragos szolgával és ennek feleségével azért, mert ezek állítólag valami pénzügyi ügy járt neki. Egyszerre csak portás kíséreléssel hátra szúrta szolgát, aki összeroskadt és vér patakzott belőle. A meg-

vadult portás ezután megsebesítette késével a szolga feleségét is.

Az étterem személyzete a Coltea-kórházba szállította Bucur Dragost, de ez szörnyű kínok között kimúlt, mielőtt orvosi segélyben részesíthették volna.

A szerencsétlen szolga feleségét is kórházba szállították.

A gyilkos portást, aki francia állampolgár és mindössze 25 éves, letartóztatták. A vizsgálat folyik.

Gyermek **kerékpárok I^a**
és a legjobb gyártmányu **kerékpárok** bámulatos olcsón kaphatók részletre is. Alkatrészek, javítások szakszerűen, olcsón

ELENA gépraktár és javítóműhely
M. Eisenberger Piata M. Viteazul 5. 3758 (Nagy piac-tér)

Publicație de licitație

Se publică licitație pe ziua de 25 sept. a. c. în localul Serviciului tehnic al jud. Bihor, pentru vânzarea unui automobil marca "Rotos".
Oradea, la 25 August 1927.

Șeful serv. tehnic,
SS. Ing. Alex. Gavra

Őszi és téli

szezon
divattalpok
érkeztek

a Hegedüs Hirlapirodába

Costumes Manteaux	150 lei
Elle	150 lei
L'Enfant	90 lei
Confection	140 lei
Star	160 lei
Confection Moderne	145 lei
La Parisienne	100 lei
Juno	130 lei
Astra	90 lei
Revue Parisienne	150 lei
Grande Revue	150 lei
Saison Parisienne	115 lei
Paris Confection	135 lei

Vidékre utárvéteffel
vagy az összeg
előzetes befizetése
ellenében szállítjuk

Zománcfestékek, padló-
lakkok és mindennemű festék-
áru legolcsóbban beszerezhető
STERN S. ENDRE-cégnél Oradea
Nic. Iorga (Zöldfa)-u. 10. Visaont-
eladónak árengedmény. 3540-4

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél 3702
Rosenberg Testvérek
Str. Iorga (Zöldfa-u.) 8.
Behuzás, javítás gyorsan készül.

Házhelyek a Bunyitai- ligetben

Megszűnik a lakáshiány, amely-
nyiben a város legszebb helyén
fekvő Spitz-telep (Bunyitai-liget-
ben) parcellázásra került, mely
parcellák igen kedvező fizetési
feltételek mellett kaphatók.

Az, aki kis tőkét jól és haszno-
sán akarja befektetni, siessen,
míg le nem késik.

Az építkezéshez szükséges ho-
mokat és kavicsot ingyen kapja.
A vízvezeték és villany már be-
van vezetve.

Az uszodai villamos megállótól 2
percnnyire fekszik, azonban a vil-
lamosjárat rövidesen megindul
egész a telepig.

Értekezhetni:

Spitz Sámuel és Fia

vaskereskedésben Mihai Viteazul-tér

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Allástkeresőknek 50% engedmény. »Cim a kiadóban« jelzésére külön 10 lej fizetendő. Cimek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

SELEJTES kofferek, bőröndök, ridikülök állandóan kaphatók. — Bőráruiipari lerakat, Ferdinánd király (Rákóczi) ut. 3202

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butoro-
zot szoba, központban azonnala
világítás, kiszolgálással együtt, ha-
vi 1500 leiert kiadó. Bővebbet
"Metropol" szálloda portásánál.

ÜRES kis szobát esetleg kamrá-
val keres magános ember, lehet
szuterinben is. Cimet Hegedüs hir-
lapirodába kér. 678

KIADÓ két szoba, előszobás,
konyhás lakás. Cim a Hegedüs
hirlapirodában. 873

Egy-kettő, hátszobás laká-
saim vannak Kettőszobás fürdő-
szobás lelépés nélkül. Butorozott
szobák. Olcsón magán- és bérhá-
zak. Keresek 1, 2, 3 és 4 szobás
lakásokat azonnala vagy novem-
berre. Balázsné utóda, Jorga Mik-
lós (Zöldfa) utca 21. Fél 10-1. 3712

UJ lakás, két szoba, előszoba,
konyha, speiz kiadó. Cogalniceanu
(Várady Zsigmond) utca 16-g 872

ADÁS-VÉTEL

EGY üzlet berendezés eladó,
egyben vagy részletben is. Ferdi-
nánd király (Rákóczi) ut 4. Sz.
Kocsis és Nagy szabónál. 843

ZONGORA olcsón beszerezhető
bármilyen márkával, Lyra hang-
szer angroban, Cuza Voda (Szacs-
vay) utca 56. 3761

PERZSAKABAT háromnegye-
des, jókarban levő eladó. Cim a
Nagyvárad kiadóhivatalában.

HAZHELY megkezdett építke-
zéssel eladó. Értekezni Roson-
zweig midergyár, Cosbuc (Szolár-
di) u ca 9 869

HASZNALT üvegfalakat veszek
Goldstein, Cosbuc (Szalárdi) utca
9. II. em. 7. 870

GYERMEK rézágy eladó. Av-
ram Jancu (Kossuth) utca 8. I. em.
875

PIANINÓ keresztúros, legmo-
dernebb fémszerkezetű, keveset
használt eladó. Alexandri (Teleki)
utca 11. 874

ALKALMAZÁS

MINDENEST keresek szeptem-
ber elsejére. Berkes, Dimitrie
Cantemir (Beöthy Ödön) utca 29.

SZIKVIZGYARI munkást azon-
nali belépésre keres Schwartz
szikvizgyár, Vlahuta (Szent János)
utca. 865

BOLTISZOLGAT (románul tu-
dók előnyben) felvesz Vadász buf-
fet Nagyhidfő. 871

KIS fiam mellé keresek egy
lányt. Marcus, Banca Nationala.

KÜLÖNFÉLÉK

MOSAST, vasalást uriházaknál
vállalok. Cim a Hegedüs hir-
lapirodában. 845

KÉT iskolás gyermeket teljes
ellátással elfogad, iskolákhoz kö-
zel lakó, orth. izr. háztartást ve-
zető család. Cim a Hegedüs hir-
lapirodában. 861

OKTATÁS

AKADÉMIA anyagát vég-
leány zongora órát ad, kívánom
házhöz jár. Cim a kiadóban. 87

Olcsón, szépen, gyorsan
fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László

kelmefestő
Take Ionescu (Körös)-utca 1.
Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2.

Bőröndöket, akta-
és iskolatáskákat,
valamint divatos ri-
dikülöket detailban
és engro árakban
árusít

Nagyvárad Bőröndár- és Táskagyár

Str. Cuza Voda (Szacs-vay-u.) 18

E szakmába vágó javítá-
sokat olcsón eszközöl. 3247

Az új bélyegtörvény
által előirt

JURNAL

Lei 225.—

LELTÁR

Lei 180.—

Kaphatók

SONNENFELD
papirkereskedésbe

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

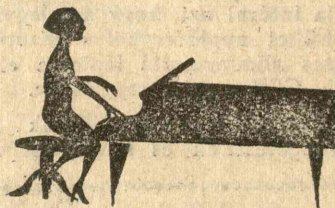
OPERÁK:

Aida, Bajazzo,
Bohémek, Carmen,
Parasztbecsület,
Figaro lakodalma,
Hoffmann meséi,
Pillangó kisasszony,
Zsidónő,
Faust, Orfeus,
Parsifal, Salome,
Trobador,
Traviata, Tosca,
Hegyek alján
Tell Vilmos
stb. stb.

OPERETTEK:

Vig özvegy
Mágnás Miska
Eva
Nótás kapitány
Gésák
Sztambul rózsája
Bőregér

Musik für Alle

eine Sammlung guter ernster und heite-
rer Hausmusik. 244 Hefte mit den besten
Kompositionen alter und neuer Meister

Opern Lieder
Operetten Lieder zur Laute
Klassische Musik Ernste neuere Musik
Tanz, Kabarett und heitere Musik

Alles ist leicht für Klavier gesetzt, so
daß es jeder ohne langes Üben spielen
kann. Jedes Heft 75 Pfennig. Verlangen
Sie das vollständige Verzeichnis der
„Musik für Alle“ kostenlos bei:

Hegedüs Hirlapiroda
zeneműosztálya, Oradea

Egy-egy füzet
ára: 30 Lei

Finom famentes pa-
piron, tiszta kotta-
nyomás, fénykép
illusztrációkkal.

A fenti árban kizá-
ráon a Hegedüs
Hirlapiroda zene-
mű - osztályában
kaphatók.

Tematikus jegyzék
ingyen.

Hegedü, zongora,
cselló és fuvós hang-
szerekre való isko-
lák állandóan raktá-
ron vannak.